

Samgönguáætlun í framkvæmd: Hver er árangurinn?

→ **Guðmundur Valur Guðmundsson**
Framkvæmdastjóri þróunarsviðs, Vegagerðin

Samgönguáætlun, árangur og staða

Hvað er samgönguáætlun?

Hvernig hafa áætlanir staðist?

Mælikvarðar og árangur

Hvað er árangur?

Hringvegur um Hornafjörð - Hoffellsá

Hvað er samgönguáætlun?

- Ályktun Alþingis um hvernig skuli unnið að samgöngumálum á landinu
- Skilgreining
 - á **stefnu í samgöngumálum** og helstu markmið
 - á **grunnneti samgöngukerfisins** sem nái til alls landsins og verði ætlað að tryggja landsmönnum greiðar og öruggar samgöngur
 - **áætlun um fjáröflun** til samgöngumála
 - **yfirlit um útgjöld** til helstu þátta í rekstri samgöngustofnana á sviði flugmála, siglingamála og vegamála

Hvað er samgönguáætlun?

- Innviðaráðherra skal leggja fram á Alþingi á hverju kjörtímabili tillögur um stefnumörkun til fimmtán ára á sviði innviða
- Fjárhagsrammi er ákvarðaður í fjármálaáætlun og fjárlögum hverju sinni
- Tillaga að þingsályktun um samgönguáætlun 2026-2030 miðar við ramma í samþykktri fjármálaáætlun 2026-2030 sem samþykkt var á Alþingi sumarið 2025.
- Fjárlög 2026 voru samþykkt á Alþingi í desember 2025
- Ný fjármálaáætlun 2027-2031 er til umfjöllunar á Alþingi

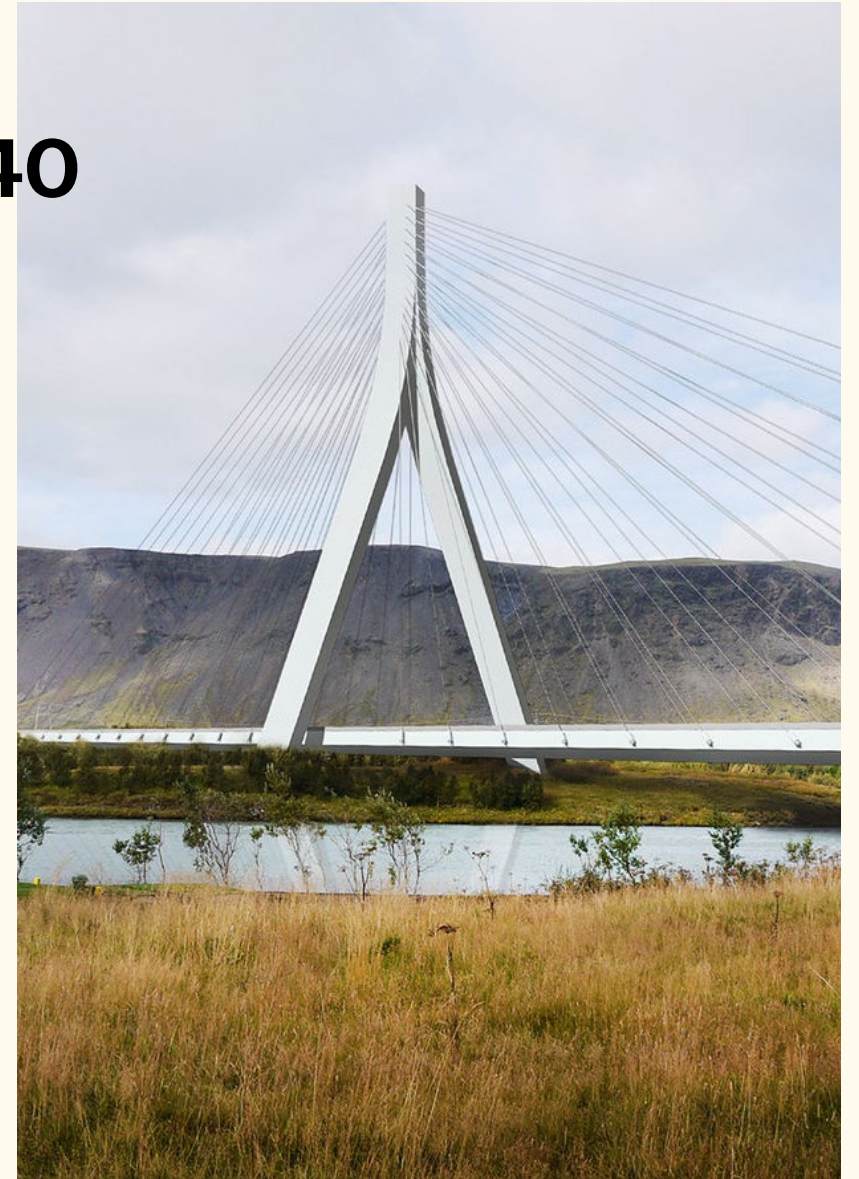
Markmið skilgreind í SGÁ

1. Greiðar samgöngur
2. Öruggar samgöngur
3. Hagkvæmar samgöngur
4. Umhverfislega sjálfbærar samgöngur
5. Jákvæð byggðaþróun

17 lykilviðfangsefni í SGÁ2026-2040

1. Fækkun slysa í samgöngum
2. Uppsöfnuð viðhaldspörf í samgönguinnviðum
3. Fjármögnun samgönguinnviða
4. Fækkun malarvega
5. Vetrarfærð og tímabundnar lokanir vega
6. Þungaflutningar innanlands og áætlanir um vöxt útflutningsgreina
7. Samdráttur í losun gróðurhúsalofttegunda
8. Aðlögun samgöngumannvirkja að loftslagsbreytingum

Dæmi um mælikvarða SGÁ – öruggar samgöngur

- **Fjöldi látinna og alvarlegra slasaðra í umferðinni**
- Fjöldi slasaðra sjómanna
- Flugslys og alvarleg flugatvik, mælt á hverjuar 10.000 flughreyfingar
- **Aðskilnaður akstursstefna með ÁDU > 7.000**
- **Fjöldi einbreiðra brúa á Hringvegi**

Dæmi um mælikvarða SGÁ – jákvæð byggðapróun

- Fjöldi farþega með almenningsvögnum milli byggða
- Fjöldi farþega með innanlandsflugi
- Lengd tengivega með bundnu slitlagi

Staða samgönguáætlunar í dag

- Samgönguáætlun 2020-2034, samþykkt á Alþingi í júní 2020 (gildandi)
- Samgönguáætlun 2020-2024, samþykkt á Alþingi í júní 2021 (gildandi)
- Tillaga að samgönguáætlun 2024-2038, lögð fram haust 2023, ekki afgreidd á vörðingi 2024.
- Fjárlög 2025
- Fjármálaáætlun 2026-2030, samþykkt í júlí 2025 á Alþingi
- Fjárlög 2026
- Tillaga að þingsályktun um samgönguáætlun 2026-2040 til umræðu á Alþingi

3. des 2025 - ??

Fjármálaáætlun 2026-2030

Hringvegur um Hornafjörð - Hoffellsá

Fjárlagafrumvarp 2026

▪ Vegagerðin	55.892 m.kr
▪ Almennur rekstur	1.460 m.kr
▪ Þjónusta	10.397 m.kr
▪ Styrkir til almenningssamgangna	8.679 m.kr
▪ Tæki og búnaður	390 m.kr
▪ Framkvæmdir á vegakerfinu	34.337 m.kr
▪ Framkvæmdir við vita og hafnir	631 m.kr
▪ Hafnabótasjóður	1.592 m.kr

Aðdragandi samgönguáætlunar 2026-2040 – forgangsröðun framkvæmda

- **Des 2024** - Ný ríkisstjórn
- **Júní 2025** - Vegagerðin gerði tillögur til innviðaráðherra/innviðaráðuneytis um forgangsröðun
- **Ágúst 2025** - 7 samráðsfundir innviðaráðherra um allt land
- **Ágúst 2025** - Innviðaðing 28. ágúst
- **Sept. 2025** - Viðbrögð innviðaráðuneytis við tillögum Vegagerðarinnar
- **Sept. 2025** - Samgönguráð tekið til starfa, gerir tillögu til ráðherra í samræmi við lög um stefnur og aðgerðaáætlanir á sviði samgangna
- **Sept. 2025** - Vegagerðin endurskoðar tillögur um forgangsröðun
- **Nóv. 2025** - Tillaga til þingsályktunar um samgönguáætlun 2026-2040
- **des. 2025 - ??** Til umfjöllunar á Alþingi

Aðdragandi samgönguáætlunar 2026-2040 – forgangsröðun framkvæmda

- **Des 2024** - Ný ríkisstjórn
- **Júní 2025** - Vegagerðin gerði tillögur til innviðaráðherra/innviðaráðuneytis um forgangsröðun
- **Ágúst 2025** - 7 samráðsfundir innviðaráðherra um allt land
- **Ágúst 2025** - Innviðaðing 28. ágúst
- **Sept. 2025** - Viðbrögð innviðaráðuneytis við tillögum Vegagerðarinnar
- **Sept. 2025** - Samgönguráð tekið til starfa, gerir tillögu til ráðherra í samræmi við lög um stefnur og aðgerðaáætlanir á sviði samgangna
- **Sept. 2025** - Vegagerðin endurskoðar tillögur um forgangsröðun
- **Nóv. 2025** - Tillaga til þingsályktunar um samgönguáætlun 2026-2040
- **des. 2025 - ??** Til umfjöllunar á Alþingi

**Hvernig hefur
síðasta
samgönguáætlun
staðist?**

Hringvegur (1) um Hvalnesskriður

Samgönguáætlun 2020-2024

- Samþykkt á Alþingi í júní 2020 og maí 2021
- Hönnunarstig tilgreint
- Kostnaðaráætlanir
- Skilgreining á hönnunarstigum og vikmörkum í greinargerð sem fylgdi þingsályktun
- Samspil einstakra verkefna við markmið
- **Alls 54 sérstök verkefni í nýframkvæmdum tilgreind um allt land**

Haust 2020

Betri samgöngur — sterkara samfélag
Stórsókn í uppbyggingu samgangna

Samgönguáætlun 2020-2034

Stjórnarráð Íslands
Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið

Norðursvæði.

Vegnr.	Vegheiti	Lengd kafla [km]	Eftirstöðvar kostnaðar 1.1.2020 [m.kr.]	2020	2021	2022	2023	2024	2025+ Framhald
Kaflnr.	Kaflaheiti								
1	Undirbúningur verka utan áætlunar		260	50	50	50	50	60	
q6	Hringvegur		900	40	10	130	720		
r6	Um Skjálfandafljót	2	2.200	5	5	5	5	5	+
73	Jökulsá á Fjöllum								
74	Þverárfjallsvegur um Refasveit	16,3	2.100	100	1.000	720	280		
85	og Skagastrandarvegur um Laxá								
06	Norðausturvegur		630	65			200	365	
27	Um Köldukvislargil	7,6	1.100				200	900	
815	Brekkaheiði								
01	Hörgárdalsvegur	4	250	250					
829	Skriða – Brakandi								
02	Eyjafljóðarbraut vestri	1,8	300		300				
862	Um Hrafnagil								
02-03	Dettifossvegur	14,6	950	750	200				
	Súlnalækur – Ásheiði								
Samtals Norðursvæði				1.260	1.565	905	1.455	1.330	

Staða verkefna á SGÁ2020-2034

Flokkað eftir
hönnunarstigum

Hönnunarstig	Áætlað hönnunarstig 2020	Staða í janúar 2025
Skilgreining	12	3
Skilgr/frumdr	2	0
Frumdrög	26	1
Forhönnun	3	1
Forh/verkh	1	0
Verkhönnun	10	8
framkvæmd	0	9
framkvæmd að hluta	0	2
Lokið	0	30
Samtals	54 verkefni	54 verkefni

Verkefni á gildandi samgönguáætlun 2020-2024 sem hafa ekki komist til framkvæmda

- Hringvegur, Varmá-Kambar (um Hveragerði)	2023-2024	
- Hringvegur, Hólmsá-Norðlingavað	2022-2024	
- Strandavegur um Veiðileysuháls	upphaf 2024	
- Hringvegur um Skjálfandafljót (ný brú við Fosshól)	2022-2024	
- Norðausturvegur um Köldukvíslargil	2023-2024	
- Norðausturvegur um Brekknaheiði	2023-2024	framkv. 2025-2027
- Axarvegur um Öxi	2021-2023	
- Helstu ástæður		
- Misræmi fjárlaga og SGÁ2020-2024	-4,6 ma.kr	
- Verðlagsþróun		

Hvernig hafa kostnaðaráætlanir staðist í SGÁ2020-2024?

- 30 af 54 tilgreindum verkefnum lokið
- Hægt að bera saman raunkostnað og kostnaðaráætlun í október 2019
- 9 verkefni voru á skilgreiningastigi (vikmörk -30% / +70%)
- 12 verkefni voru á frumdragastigi (vikmörk -15% / +40%)
- 9 verkefni voru á verkhönnunarstigi (vikmörk -5% / +15%)
- Samtals 30 verkefni
- Raunkostnaður á verðlagi hvers árs 2020-2024 um 28 ma.kr

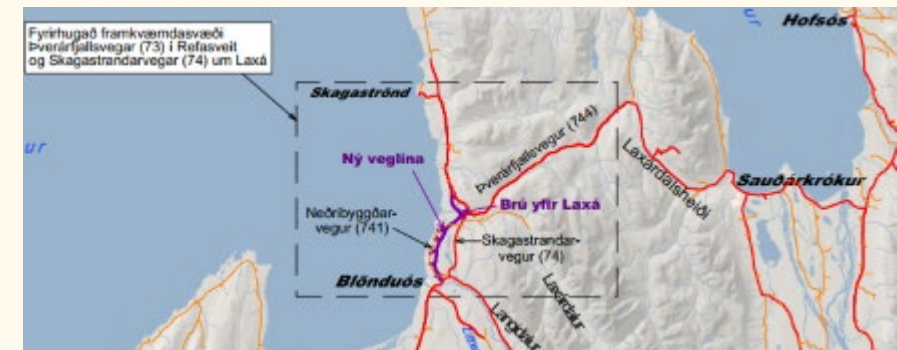
Aðferðafræði

- Allur raunkostnaður færður til verðlags í janúar 2025 eftir því á hvaða ári hann fellur til
- Kostnaðaráætlun hvers verkefnis eins og birtist í samgönguáætlun 2020-2024
- á verðlagi okt.2019 er uppfærð með tilliti til verðlags til janúar 2025

Þverárfjallsvegur um Refasveit og Skagastrandarvegur um Laxá

- **Kostnaðaráætlun** 2.100 m.kr (okt.2019)
- **Hönnunarstig** Frumdrög
- **Vikmörk** -15% / +40%
- **kostnaðaráætlun á verðlagi jan.2025** 2.991 m.kr
- **Kostnaðaráætlun með vikmörkum** 2.540 – 4.190 m.kr
- **Raunkostnaður 2020-2024** 2.382 m.kr
- **Raunkostnaður á verðlagi jan.2025** 2.700 m.kr
- **Raunkostnaður / Kostnaðaráætlun** 90,3%
- **Niðurstaða: Undir kostnaðaráætlun og innan vikmarka**

Verkefni á skilgreininga- og frumdragastigi

- 21 verkefni voru á skilgreininga – og frumdragastigi í júní 2020 og er lokið
 - 16 verkefni eru innan uppgefinna vikmarka (76%)
 - 5 verkefni eru utan vikmarka (24%)
 - 11 verkefni eru undir áætlun (52%)
 - 10 verkefni yfir áætlun (48%)
- Samtals öll verkefnin á verðlagi jan.2025
 - **Raunkostnaður 17.501 m.kr (+4,1%)**
 - **Áætlun 16.814 m.kr**

Verkefni á verkhönnunarstigi (sgá2020-2034)

- 9 verkefni voru á verkhönnunarstigi (vikmörk -5% / +15%)
- Aðeins erfitt um samanburð þar sem nokkur verkefnanna voru í framkvæmd 2018-2020
- Tökum stærstu verkefnin (raunkostnaður á verðlagi hvers árs)
 - Dýrafjarðargöng 11.427 m.kr
 - Breikkun Hringvegar, Hverag-Selfoss 8.694 m.kr
 - Norðfjarðargöng 13.988 m.kr

Dýrafjarðargöng

- **Kostnaðaráætlun** 12.350 m.kr (júní 2017)
- **Hönnunarstig** Verkhönnun
- **Vikmörk** -5% / +15%

- **kostnaðaráætlun á verðlagi jan.2025** 19.924 m.kr
- **Kostnaðaráætlun með vikmörkum** 18.930 – 22.910 m.kr
- **Raunkostnaður 2017-2022** 11.427 m.kr
- **Raunkostnaður á verðlagi jan.2025** 16.491 m.kr
- **Raunkostnaður / Kostnaðaráætlun** 82,8%
- **Niðurstaða: Undir kostnaðaráætlun og utan vikmarka**

Norðfjarðargöng

- **Kostnaðaráætlun** 12.100 m.kr (2013)
- **Hönnunarstig** Verkhönnun
- **Vikmörk** -5% / +15%

- **kostnaðaráætlun á verðlagi jan.2025** 19.339 m.kr
- **Kostnaðaráætlun með vikmörkum** 18.370 – 22.240 m.kr
- **Raunkostnaður 2013-2019** 13.988 m.kr
- **Raunkostnaður á verðlagi jan.2025** 22.126 m.kr
- **Raunkostnaður / Kostnaðaráætlun** **114,4%**
- **Niðurstaða: Yfir kostnaðaráætlun en innan vikmarka**

Hringvegur, Hveragerði-Selfoss, breikkun

- **Kostnaðaráætlun** 6.250 m.kr (okt.19)
- **Hönnunarstig** Verkhönnun
- **Vikmörk** -5% / +15%
- **kostnaðaráætlun á verðlagi jan.2025** 8.903 m.kr
- **Kostnaðaráætlun með vikmörkum** 8.460 – 10.240 m.kr

- **Raunkostnaður 2020-2024** 8.694 m.kr
- **Raunkostnaður á verðlagi jan.2025** 10.694 m.kr
- **Raunkostnaður / Kostnaðaráætlun** **120,1%**
- **Niðurstaða: Yfir kostnaðaráætlun og utan vikmarka**
- **Skýring:** Brú + 2 km vegur bættist við sem var hluti af öðru verki

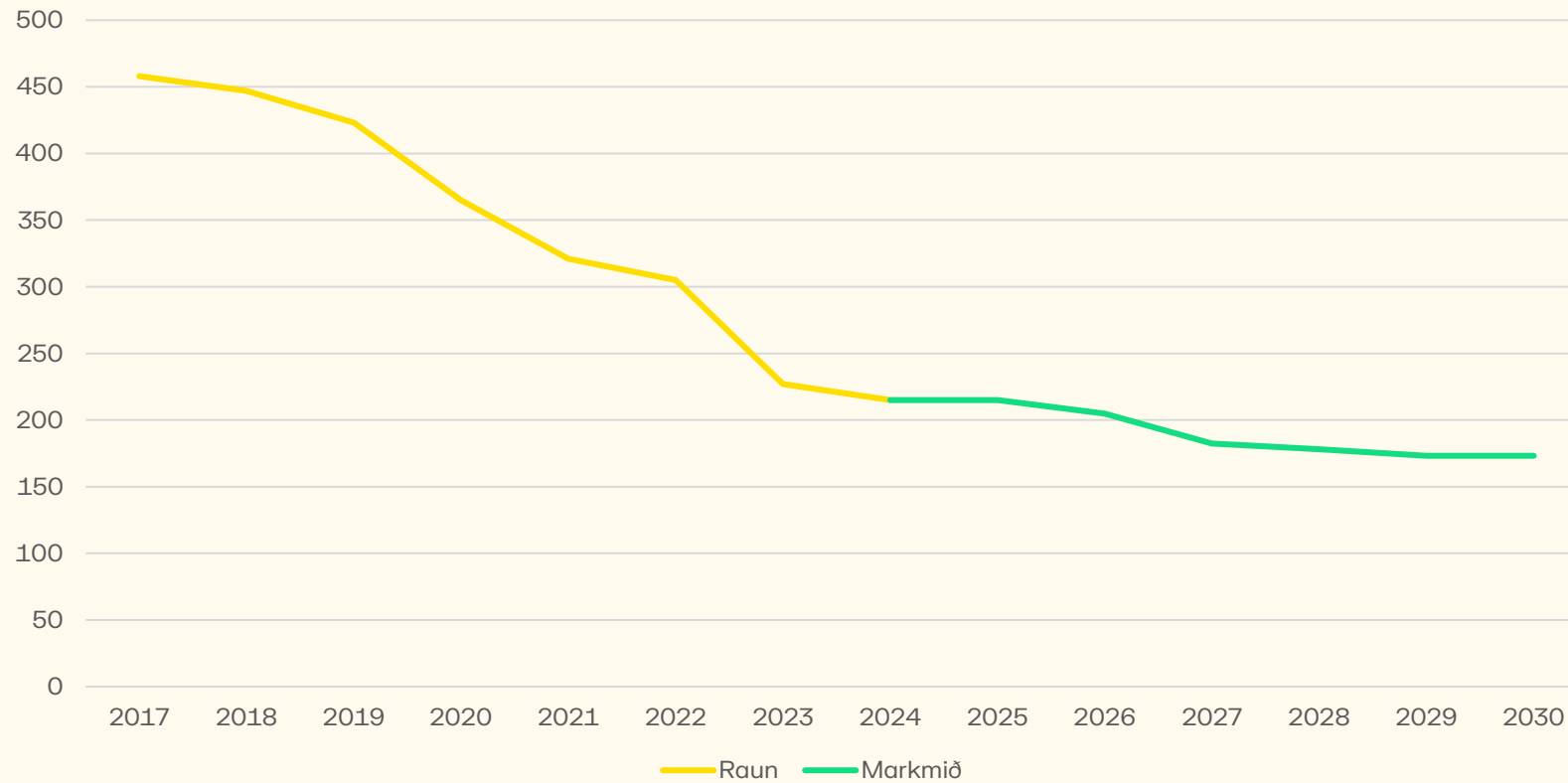

Mælikvarðar SGÁ – framkvæmdir á vegakerfinu

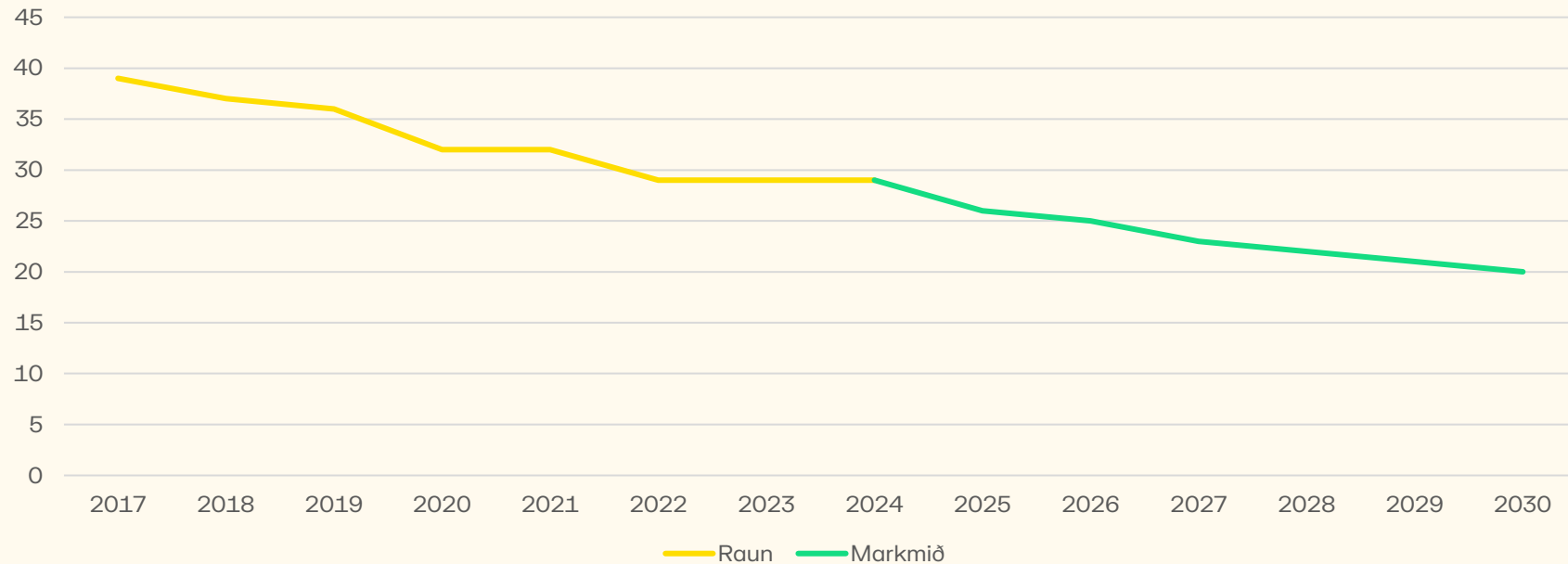
- Aðskilnaður akstursstefna með ÁDU > 7.000
- Fjöldi einbreiðra brúa með umferð ÁDU > 200
- Fjöldi einbreiðra brúa á Hringvegi
- Bundið slitlag á tengivegum, hlutfall
- Óbundið slitlag á stofnvegum (malarvegir)

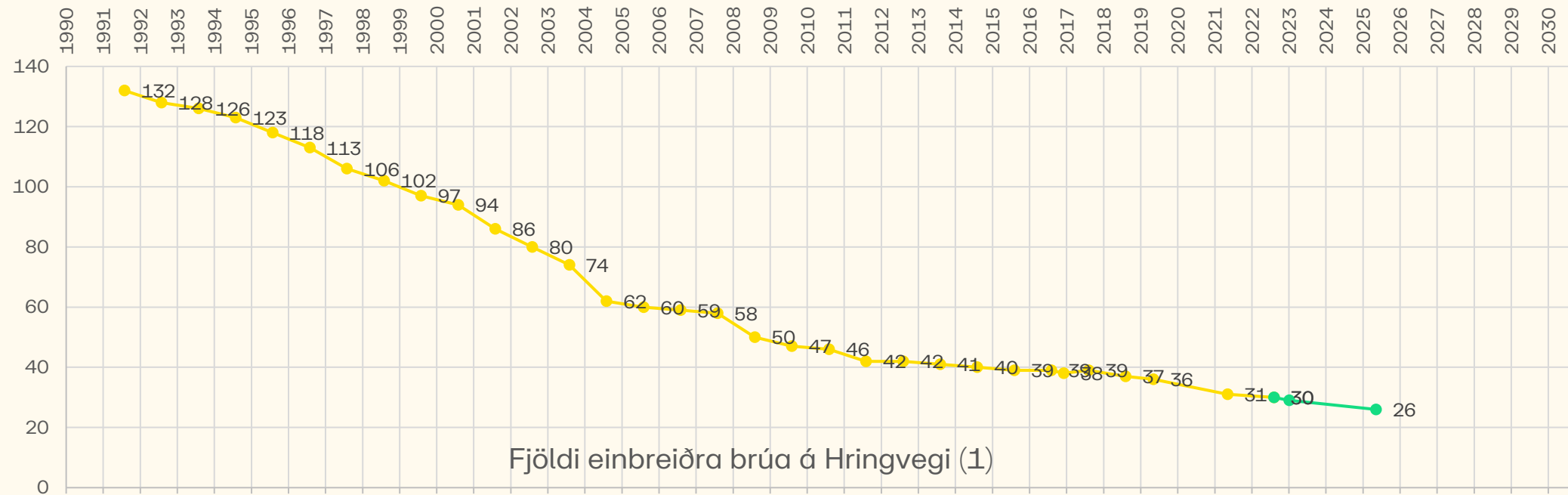
Mælikvarðar SGÁ – Stofnvegir með malarslitlagi

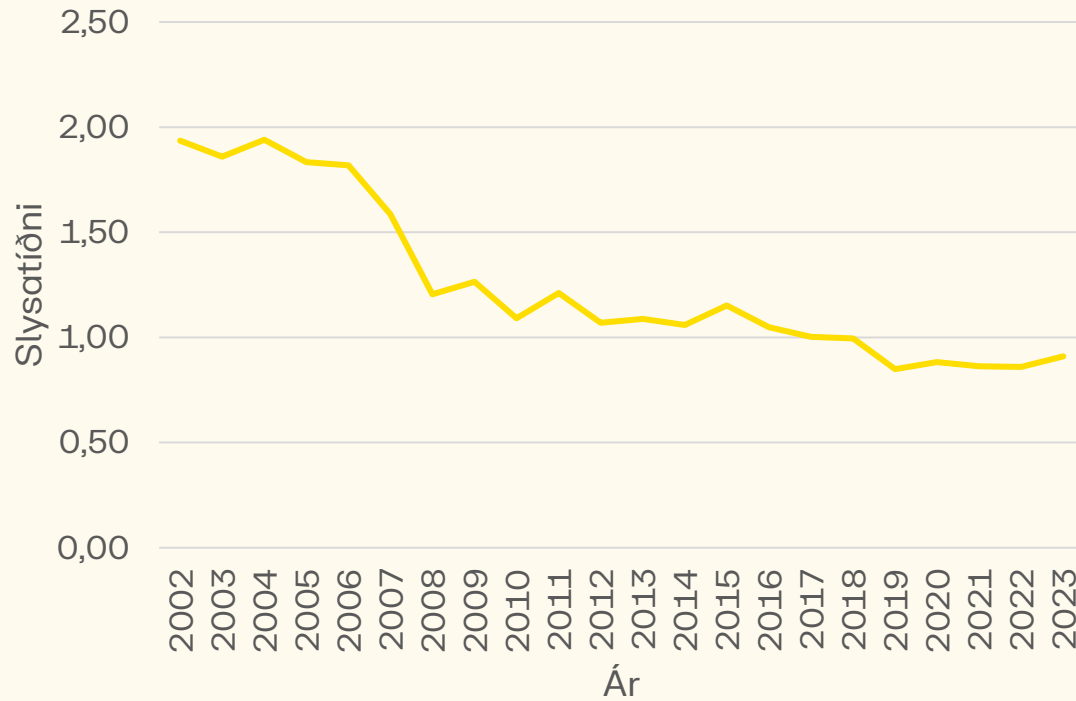
Mælikvarðar SGÁ – fjöldi einbreiðra brúa á Hringvegi

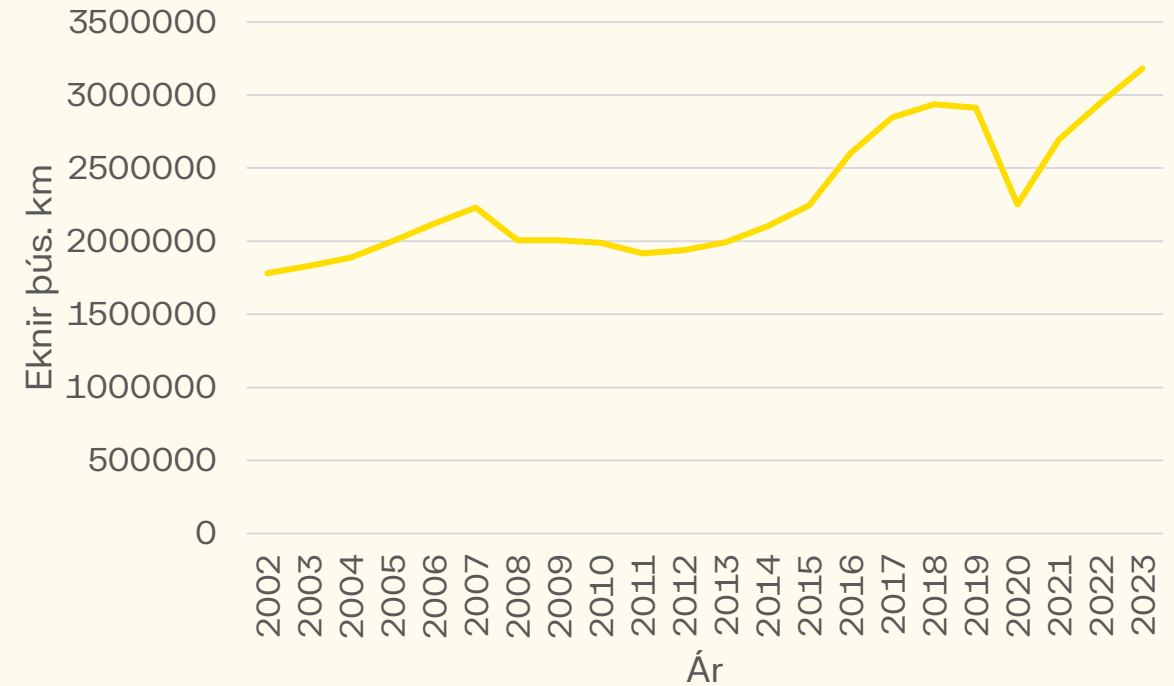
Einbreiðar brýr á Hringvegi (1)

Slysatíðni fyrir allt landið

Akstur fyrir allt landið

Hvað er árangur?

Lélegar tímaáætlanir hjá nýjum starfsmanni?

Tímaáætlun

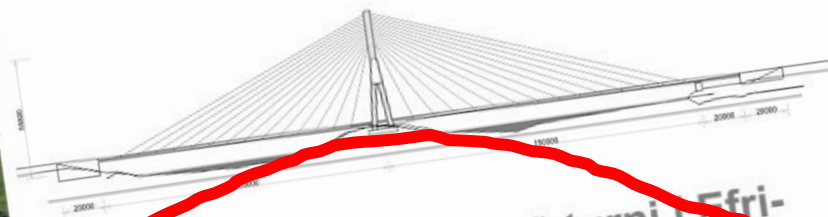

- Brú á Ölfusá
 - Hönnun og undirbúningur 2015-2016
 - Útboð 2017
 - Framkvæmdir 2017-2019
- Hveragerði - Selfoss
 - Hönnun og undirbúningur 2016-2018
 - Útboð 2018-2019
 - Framkvæmdir 2019-2022

Háð samgönguáætlun og fjárlögum hvers árs

Brú á Ölfusá norðan Selfoss

605 m löng stagbrú með turni í Efri-
Laugardælaeyju

2009-2010

2014-2016

2017-2019

MÁU og frumdrög
Hönnun og undirbúningur
Framkvæmd

Teikningar og hönnun: EFL & hf. fyrir Vopnaveit
Ljósmynd: Mats Wibe Lund

Brú á Ölfusá - lærdómur

Málefni Ölfusárbrúar

Frumkvæðismál (2409392)
Umhverfis- og samgöngunefnd

2409392 0 N

Nefndarfundir

Dagsetning	Fundur	Bókun
11.10.2024	7. fundur fjárlaganefndar	Málefni Ölfusárbrúar Nefndin fjallaði um málið og fékk á sinn fund Sigurð I efnahagsráðherra og Svandísi Svavarsdóttur innviðar Árna Frey Stefánsson og Kára Gautason frá innviðaráðuney Hlynsson og Ingvaldi Sæmundsdóttur frá fjármála- og Guðmundsson frá Vegagerðinni. Ráðherrarnir kynntu nefndarmanna ásamt starfsfólki ráðuneytanna og Veg
11.10.2024	Fundur umhverfis- og samgöngunefndar	Málefni Ölfusárbrúar

Innlent | mbl | 11.10.2024 | 15:05 | Uppfært 16:06

Skyndifundur hafinn í Valhöll

Bjarni Benediktsson forsætisráðherra og aðstoðarmaður hans, Hersir Aron Ólafsson, mæta til fundar í Valhöll nú á fjórða tímanum.
mbl.is/Egert Lóhannesson

Brú á Ölfusá – lærdómur

→ 11. október 2024
samgöngunefndar	12:30 – 14:00	Sameiginlegur fundur fjárlaganefndar og
→ 11. október 2024	15:05	Skyndifundur í Valhöll
→ 13. október 2024		Ríkisstjórnin sprungin
→ 18. nóvember 2024		Breyting á lögum um
→ 20. nóvember 2024		Undirskrift verksamr
→ 30. nóvember 2024		Alþingiskosningar

Miklar umferðartafir milli Hveragerðis og Selfoss

Erla Hlynisdóttir

Föstudaginn 10. júlí 2020 16:25

2000

Margra kílómetra bílaröð utan við Selfoss

2023

visir

FRÉTTIR

VIÐSKIPTI

SPORT

LÍFIÐ

SKOÐUN

INNHERJI

FASTEIGNIR

ATVINNA

VIÐBURÐIR

Innlent | mbl | 26.6.2021 | 18:51 | Uppfært 22:56

Umferðaröngþveiti á Selfoss

2

Aðeins eitt þungt ökutæki má vera á Ölfusárbrú í einu

18. mars 2025

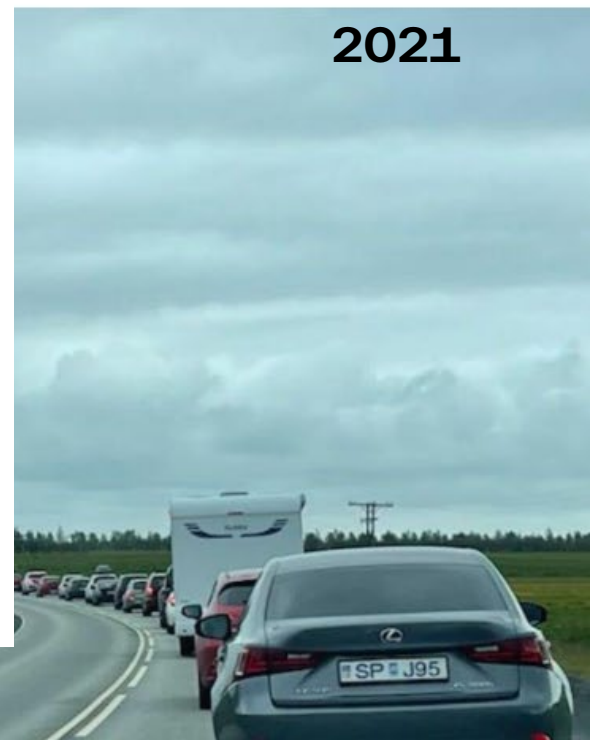
Magnús Hlynur Hreiðarsson skrifar · 18. mars 2025 19:39

Skiltið, sem Vegagerðin var að setja upp við brúna.

MAGNÚS HLYNUR HREIÐARSSON

2021

Undirritun verksamnings – 20. nóvember 2024

Um 130 manns mættu til að fylgjast með undirritun verksamnings og skóflustungu vegna nýrrar brúar yfir Ölfusá.

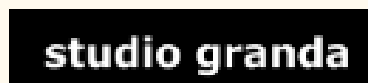
Sigurður Ingi Jóhannsson tekur fyrstu skóflustunguna að nýrri brú yfir Ölfusá 20. nóvember 2024.

mars 2026

Brú á Ölfusá

Þátttakendur og samstarfsaðilar

2019 2028

2019 2028